

KATALÓG LOKÁLNE PESTOVANÝCH ODRÔD OVOCNÝCH DREVÍN V REGIÓNE „PODPOĽANIE“

JABLONE

Vypracované v rámci projektu LIFE-IP NATURA 2000 SVK, ktorého plný názov znie:

„Úloha siete Natura 2000 a manažment vybraných prioritných biotopov
v integrovanej ochrane krajiny v Slovenskej republike“.

Projekt LIFE-IP NATURA 2000 SVK (LIFE19 IPE/SK/000003) je spolufinancovaný
zo zdrojov Európskej únie v rámci programu LIFE a z prostriedkov štátneho
rozpočtu SR prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR.

www.prirodaprevsetkych.sk

ÚVOD

Katalóg starých a krajových odrôd ovocných drevín pestovaných v regióne Podpoľania, ktorý vzniká v rámci projektu LIFE-IP NATURA 2000 SVK predstavuje otvorenú kolekciu odrôd, tvoriacich súčasť nášho prírodného a kultúrneho dedičstva.

Po prvých štyroch rokoch mapovania, z ktorých kvôli neúrode v tomto regióne vypadol rok 2023, bola pripravená na publikovanie jeho prvá verzia, ktorá obsahuje 50 starých odrôd jabloní, ktoré boli v minulosti tradične vysádzané do našej krajiny pre svoju veľkú obľúbenosť. Postupne, tak ako bude pokračovať mapovanie tohto územia, dôjde aj k priebežnej aktualizácii katalógu. Budú pribúdať ďalšie odrody, pričom osobitne bude venovaná časť vzácnym a regionálne viazaným krajovým odrodám.

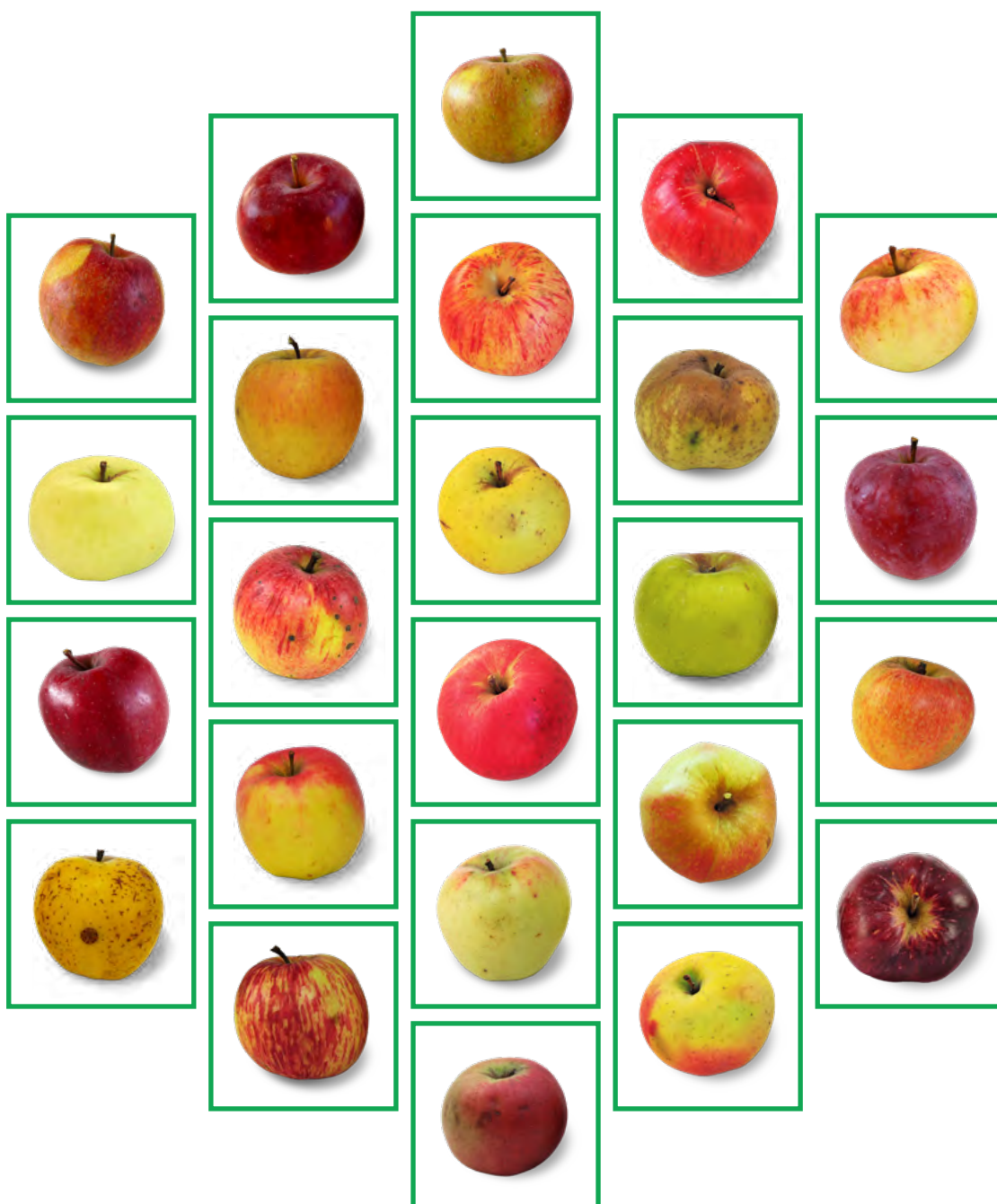
OBSAH

JABLONE	4
1 Ananásová reneta	5
2 Antonovka	6
3 Astrachán biely	7
4 Banánové zimné	8
5 Batul	9
6 Baumannova reneta	10
7 Bernské ružové	11
8 Biesterfeldská reneta	12
9 Bláhova oranžová reneta	13
10 Blenheimská reneta	14
11 Boikovo obrovské	15
12 Boikovo	16
13 Borovinka	17
14 Boskoopské	18
15 Citrónové zimné	19
16 Croncelské	20
17 Gdanský hranáč	21
18 Golden Delicious	22
19 Gravštínske	23
20 Idared	24
21 James Grieve	25
22 Jeptiška	26
23 Jonathan	27
24 Kalvil červený jesenný	28
25 Kanadská reneta	29
26 Kardinál pásikavý	30
27 Kožená reneta jesenná	31
28 Krasokvet žltý	32
29 Landsberská reneta	33
30 Malinové holovouské	34
31 Malinové hornokrajské	35
32 Matkino	36
33 Ontario	37
34 Panenské české	38
35 Parkerovo	39
36 Parména zlatá zimná	40
37 Peasgoodovo	41
38 Priesvitné letné	42
39 Red Delicious	43
40 Ribstonské	44
41 Smiřické vzácne	45
42 Solivarské ušľachtilé	46
43 Spartan	47
44 Strýmka	48
45 Sudetská reneta	49
46 Vejlímek červený	50
47 Viliamovo	51
48 Wealthy	52
49 Zuccalmaglioova reneta	53
50 Zvonkové	54

JABLONE

Jabloň domáca

Malus domestica Borkh.

1 Ananásová reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Skorá zimná, pravdepodobne Holandská odroda. Strom je slabšieho rastu, s menšou, vzpriamenou guľatou korunou. Stromy dosahujú stredný vek. Parí k náročnejším odrodám, dáva prednosť hlbším, teplým a dostatočne vlhkým pôdam dobre zásobeným živinami. Plodnosť je skorá, bohatá a pravidelná. Plody vo vetre napadajú, chrastavitosťou trpia málo. Drevo je odolné voči mrazu. V nevhodných podmienkach je viac napadaná rakovinou aj vlnačkou krvavou. Na Slovensku sa vyskytuje pomerne zriedkavo.

Opis plodu:

Plody sú menšie až stredne veľké, vajcovité, pravidelné, bez rebier. Šupka je tenká, lesklá, mierne drsná, zlatožltá, typické sú početné, šedavé bodky. Zriedkavo sa vyskytuje ružovkasté líčko. Dužina je pevná, neskôr krehká, žltobiela, šťavnatá, kyselká, korenistá, chutná.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

2 Antonovka

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto jesenná odroda bola objavená ako náhodný semenáč v Rusku, v roku 1826. Tvorí veľké a dlhoveké stromy, ktoré sú veľmi odolné voči mrazu a chrastavosti. Využíva sa aj ako podpník. Využíva sa predovšetkým ako kuchynské jablko. V súčasnosti ju občas nachádzame v starších výsadbách.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké, nepravidelné, rebrovité. Stopka je kratšia, drevnatá, vyrastá hlbokaj, hrdzavej jamky, kališná jamka je hlboká a úzka. Šupka je hrubá lesklá, neskôr masťná, svetložltej farby. Dužina je belavá, šťavnatá, sladkokyslej, priemernej chuti a intenzívnej vône.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

september až december

Fotodokumentácia:

3 Astrachán biely

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto stará, pravdepodobne ruská odroda je známa už z roku 1653. Tvor stredne veľké stromy, ktoré sa vyznačujú priemernou plodnosťou. Je nenáročná, mrazuvzdorná, netrpí chrastavitosťou. Vhodná do všetkých pestovateľských oblastí. Mierne trpí múčnatkou.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, plocho guľovité, nepravidelné. Šupka je jemná, pokrytá srieňom, zelenožltá, na slnečnej strane prekrytá nevýraznými červenými pásikmi. Stopka je krátka a silná, kalich špicatý, uzavretý umiestnený v plytkej nepravidelne hrboľatej jamke. Dužina je biela, mäkká, šťavnatá, má kyslastú a osviežujúcu chuť.

Obdobie zberu:

júl

Obdobie konzumnej zrelosti:

júl až august

Fotodokumentácia:

4 Banánové zimné

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zimná americká odroda sa vyznačuje zdravým bujným rastom. Vo vyššom veku tvorí rozložené koruny s previsnutými vetvami. Vyžaduje dobré jablonoňové polohy, no znáša aj občasné sucho. Plodí stredne skoro, pomerne pravidelne. Odroda je odolná voči chorobám, plody nevädnu, sú menej napadané obalovačom. Trpí však chrastavitosťou. Je vhodná pre vyššie kmenné tvary aj na typové podpníky stredného a slabšieho rastu. Vyskytuje sa pomerne zriedkavo.

Opis plodu:

plody sú prevažne stredne veľké, plocho guľovité, nepravidelné, oblé, niekedy prerušené nápadným švom tiahnucim sa od kalicha po stopkovú jamku. Jedna polovica plodu býva menšia. Šupka je jemná, ale pevná, hladká, lesklá, neskôr masťná, citrónovo žltá, so zlatožltým líčkom a tmavšími lenticelami. Dužina je jemná, kyprá, žltkastá, stredne šťavnatá, sladkokyslá, s jemnou, banánovou príchuťou. Na vzduchu takmer nehnedne a výrazne vonia.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

5 Batul

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto dodnes obľúbená odroda pochádza zo Sedmohradska, z počiatku 18. storočia. Rastie stredne silno, tvorí krásne, zdravé guľaté koruny s menšími tmavými listami dodávajúcimi korune osobitý charakter. Je vhodná na silné, ale tiež pre stredne silno a slabo rastúce podpníky. Stromy sú nenáročné, plody vetrom nepadajú, sú odolné voči mrazom aj chorobám.

Opis plodu:

Plody sú prevažne stredne veľké, plocho guľovité. Šupka je jemná, hladká, lesklá, svetlo žltá, na slnečnej strane krytá červeným líčkom, s početnými, drobnými lenticelami. Nepravidelne môžu byť na plode hrdzavé škvrny. Dužina je pevná, šťavnatá, biela príjemnej, sladko kyslej chuti bez korenitosti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

6 Baumannova reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto dodnes obľúbená a často pestovaná odroda pochádza z Belgicka, z roku 1800. Stromy rastú stredne bujne, tvoria široko plocho guľovité koruny. Skôr starnú. Odroda je veľmi plastická, rastie aj v horších podmienkach, no skutočne chutné plody dáva najmä v kvalitných jablonoňových polohách. Plodnosť je skorá, vysoká nepravidelná. Ovocie vo vetre nepadá, má však veľa odpadu, trpí vlnačkou krvavou a má sklon k chrastavosti.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké, plocho guľovité, niekedy plochými rebrami zhranatené, najširšie uprostred. V tvare aj farbe pomerne premenlivé. Šupka je tuhá, hladká, pololesklá. Základná žltá farba je prekrytá živou červenou farbou s výrazným pruhovaním až mramorovaním. Dužina je pevná, chrumkavá, žltobiela, príjemne sladkokyslá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

7 Bernské ružové

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zriedkavejšie sa vyskytujúca dekoratívne odroda je známou národnou odrodou Švajčiarska. Pochádza z roku 1888, vznikla ako náhodný semenáč. Stromy tvoria vysoko ihlanovité koruny s rozkladajúcimi sa, až previsnutými vetvami. Odroda patrí medzi stredne náročné. V suchých polohách poskytuje ovocie drobné, predčasne padajúce. Znáša zatrávnenie. Odroda je odolná voči mrazom, vo vlhku ho napáda rakovina, aj chrastavitosť.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké tupo vajcovité, po celej dĺžke plodu sa nachádzajú ploché rebrá vďaka ktorým je plod mierne zhranatený. Šupka je jemná, hladká lesklá, mierne masťná, krytá krásnou, výraznou červenou farbou, z ktorej prerážajú výrazné biele lenticely. Dužina je krehká, šťavnatá, sladkokyslá, pod šupkou často ružovkastá. Na vzduchu len málo hnedne.

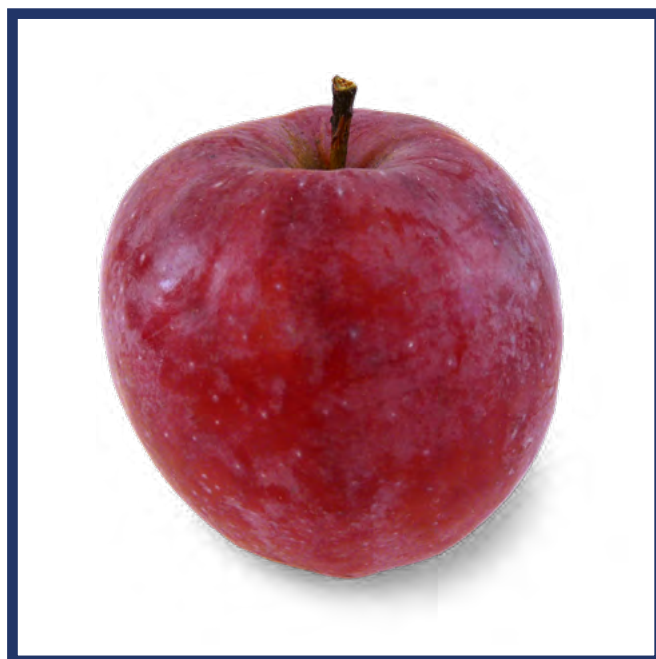
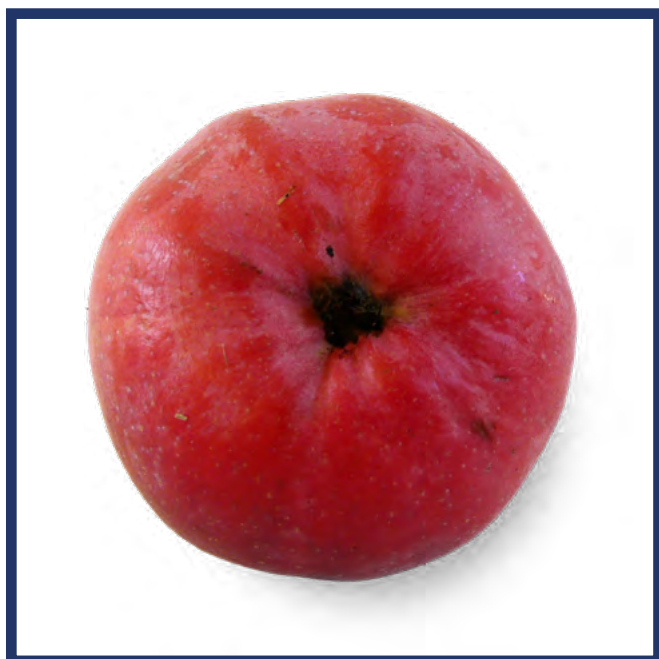
Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až február

Fotodokumentácia:

8 Biesterfeldská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto Nemecká odroda bola rozširovaná od roku 1905. U nás sa pestuje pomerne zriedkavo. Strom rastie stredne silno, vytvára širokú korunu. Je horším opeľovačom a dá sa pestovať aj na podpníkoch slabšieho rastu. Plodí neskôr, vyznačuje sa striedavou hojnou plodnosťou. Odolnosť voči mrazu je dobrá, náchylnosť ku chrastavitosti je nízka.

Opis plodu:

Plody sú väčšie, až veľké, pravidelne plocho guľovité, podobné Blenheimskej renete. Žlté, na slnečnej strane svetlo hnedo červené až tmavočervené, pruhované, neskôr masťné. Dužina je žltavo biela, sladko kyslá, mierne aromatická, dobrá, stredne až menej šťavnatá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až december

Fotodokumentácia:

9 Bláhova oranžová reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Túto českú odrodu vyšľachtiteľ Václav Bláha v Libovicích, v roku okolo roku 1950. Koruny sú mladších stromov úzko pyramidálne, vzpriamene rastúce. Až so zväčšujúcou sa plodnosťou sa začínajú koruny rozkladať do strán. Rastom aj tvarom pripomína odrodu Breuhahnovo. Rastí stredne silno. Vyžaduje úrodné, hlinité a primerane vlhké pôdy a vyššiu vlhkosť vzduchu. Na suchých lokalitách trpí múčnatkou, na vlhkých pôdach zle vyzrieva a namrza. Plodnosť začína stredne neskoro, je pomerne hojná, plody dobre držia na strome

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, veľkostne nevyrovnané. Šupka je hladká, suchá, matná, pevná. Základná farba je zelenožltá, neskôr žltá, z väčšej časti prekrytá červeňou. Lenticely sú málo výrazné. Dužina je žltkastá, pevná, neskôr jemná a krehká. Chuť je kyselkavo sladká, dobrá, s jemnou vôňou.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až marec

Fotodokumentácia:

10 Blenheimská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Voňavá zimná odroda pochádza z Anglicka, okolo roku 1740, náhodný semenáč. Toleruje veterné polohy. Darí sa jej aj v menej úrodných pôdach, plytších nie príliš mokrých, radšej hlinitých. Neznáša mrazové polohy, nenáročná na teplo. Stredne odolná voči monilióze a múčnatke, na chrastavitosť, veľmi náchylná na rakovinu a vošky. Nie je náchylná na hubové choroby. Zlý opeľovač. Rastie bujne, stredná úrodnosť, plodí nepravidelne.

Opis plodu:

Plody sú veľké plocho guľovité, pravidelné, šupka hladká až jemne drsná, suchá, matná. Farba šupky zelenkavá, neskôr zlatožltá, na slnečnej strane červeno žíhaná, mramorovaná až rozmývaná červená až úplne krytá, šedo hrdzavé nenápadné lenticely. Dužina je šťavnatá, žltkasto belavá po rozkrojení mierne hnedá. Chuť dužiny príjemne kyslá až sladko navinutá, renetovo príjemne korenistá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

11 Boikovo obrovské

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto stará nemecká veľkoplodá odroda je nenáročná na pôdu aj polohu. Darí sa jej v nižších a vysokých polohách. V teplých a suchých lokalitách prospieva menej. Strom dosahuje stredné rozmery, aj vďaka tmavozelenému kožovitému olisteniu pôsobí zdravo. Koruny sú plocho guľovité. V dreve je odolná voči mrazu. Inak stredne odolná voči bežným chorobám. Je menej vhodná na nižšie tvary.

Opis plodu:

Plody sú mimoriadne veľké, môžu dosahovať aj 400 gramov. Plody sú plocho guľovité, nepravidelné, veľmi tuporebrotité. Šupka je zelená, tuhšia, môže sa vyskytovať líčko. Dužina je tuhšia, menej šťavnatá, s kyselkavou chuťou, bez korenitosti. Uplatňovala sa predovšetkým ako dobré kuchynské jablko, menej ako stolová odroda.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až január

Fotodokumentácia:

12 Boikovo

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto obľúbená zimná odroda pochádza pravdepodobne zo severnej časti Nemecka. Tvorí dlhoveké stromy skôr stredného rastu, ktoré sa vyznačujú široko guľovitými korunami s previsnutými vetvami a nesúvislým obrastom. Odroda je menej náročná, vhodná aj do vyšších podmienok. Naopak, v teplých uzavretých polohách prosperuje menej. Je vhodná predovšetkým na silno rastúce podpníky.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, vyššie aj ploskejšie, ku kalichu zbiehavé, obe polovice nerovnomerne vyvinuté, obvykle s 5 vystúpenými rebrami. Šupka je pevná, hladká, leská, zelenavo žltá, s živým červeným líčkom a typickými belavými lenticelami. Dužina je pevná, tuhá, biela, šťavnatá, príjemne kyslekatá, bez výraznej vône. Po prekrojení nehnedne.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až máj

Fotodokumentácia:

13 Borovinka

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará letná odroda pochádza z Ruska pred rokom 1800. Je nenáročná na prostredie, vyhovujú jej všetky typy pôd okrem ťažkých ílovitých. Odroda je veľmi vhodná do vyšších a drsnejších polôh. Veľmi skoro vstupuje do rodivosti, ktorá je veľmi vysoká a takmer každoročná. Dobrý opeľovač. Vysoká odolnosť voči mrazu v dreve aj kvete, vysoká odolnosť voči rakovine, vlnačke krvavej.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký, pravidelný, guľovitý až splošteno guľovitý. Šupka lesklá, hladká až mierne klzká, polomastná, ľahučko srienistá. Farba šupky zelenavo biela až slamovo žltá biela, pestrá, od temena až k stopke sa tiahnu nápadné červené pruhy. Dužina je riedka, biela, šťavnatá, ostrejšej kyslej chuti, bez korenitosti, slabšej vône. Na vzduchu takmer nehnedne.

Obdobie zberu:

august

Obdobie konzumnej zrelosti:

august až september

Fotodokumentácia:

14 Boskoopské

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zimná holandská odroda pochádza asi z polovice 19. storočia. Stromy rastú bujne, tvoria veľké široko rozložené a redšie koruny. Dosahujú vysokého veku. Prosperujú hlbokých, dostatočne vlhkých pôdach, aj vo vyšších a chránených slnečných polohách. Sucho neznáša. Je vhodná na všetky kmenné tvary. Pri silnejších mrazoch sa prejavuje slabšia odolnosť dreva. Ovocie dobre drží na strome a málo trpí chrastavitosťou. Táto odroda dosahuje veľké a pravidelné úrody.

Opis plodu:

Plod veľmi veľký až veľký, splošteno guľovitý alebo valcovitý či súdkovitý. Šupka je drsná, matná, pevná a hrubšia žltej farby, ktorá na slnku vytvára nevýrazné zemito červenkasté líčka. Zelenkavá dužina je šťavnatá, kyslastá, korenistá, hrubozrnitá, stredne pevná.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

15 Citrónové zimné

Základná pestovateľská charakteristika:

Je to stará zimná odroda, pôvodom pravdepodobne z Francúzska alebo Nemecka. Rastie bujne a zdravo, vytvára vysoké, široké a husté koruny, s vetvami dobre obrastajúcimi hustejším plodnosným drevom. Je veľmi odolná voči mrazu, nevädne, nehnije, pomerne málo trpí rakovinou aj chrastavitosťou. Je to úrodná odroda. Darí sa jej aj v menej úrodnej pôde. Je zlý opeľovač.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký až veľký, kužeľovitý, guľatý alebo sploštený. Šupka je hladká a lesklá, mierne masťná, aromatická, farba zelenkavá, žltozelená, pozdejšie žltá, alebo na slnečnej strane rozmytá červená až karmínová, bodkovaná. Farba dužiny je belavo žltkastá, veľmi šťavnatá. Konzistencia dužiny je hrubšia, tvrdá, pri úplnom dozretí kyprá, najprv chrumkavá a neskôr v zime mäkšia. Chuť je sladkokyslá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až máj

Fotodokumentácia:

16 Croncelské

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará jesenná odroda pôvodom z Francúzska 1864. Je vhodná do vyšších polôh, nevyhovujú jej suché a veterné polohy. Je veľmi mrazuvzdorná, má radšej teplejšiu a kyprejšiu pôdu. Je dobrý opeľovač. Jablká držia pevne na strome. Veľmi odolná voči mrazu, stredne odolná proti múčnatke.

Opis plodu:

Plod guľovitý, vysoko guľovitý alebo aj trochu sploštený, tupo rebrovitý, rovnomerný tvar. Povrch šupky je srienistý, hladký, suchý, vláchny, stredne lesklý, mierne mastný. Farba šupky nazelenalo žltá biela, neskôr žltá biela, na slnečnej strane má niekedy mierny červenkastý nádych, nenápadné hrdzavé a biele bodky. Dužina je jemná, krehká, šťavnatá. Farba dužiny belavo nažltlá, žltobiela, na jeseň až svetlo lososovo žltá, po rozkrojení ľahko hnedne. Chuť má pikantno-sladká, ružovo-korenistá, dobrá. Na to že sa jedná o letnú odrodu prekvapivo dlho vydrží, aj keď stráca chuťové kvality.

Obdobie zberu:

august

Obdobie konzumnej zrelosti:

august až september

Fotodokumentácia:

17 Gdanský hranáč

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará jesenná odroda z Nemecka z 18. storočia. Je menej náročná na pôdu, vhodná i do vyšších polôh. Naopak, pre suché a teplé polohy sa nehodí. Tvorí veľmi veľké široké, vysoko guľovité koruny a vyznačuje sa dlhou životnosťou. Je veľmi dobrý opeľovač, veľmi mrazu odolná. Jablká vo vetre neopadajú. Vhodná predovšetkým na podpníky silnejšieho rastu.

Opis plodu:

Veľkosť plodu je nevyrovnaný, stredne veľký až veľký. Tvar nepravidelný, rebrovitý, vyšší alebo sploštený. Od vrchnej až ku spodnej časti sa tiahnu po celom plode význačné hrany. Povrch šupky modravo srienistý, po otení veľmi lesklý a nápadne mastný, klzký. Farba šupky základná zelenožltá až zlatožltá, krytá z väčšej časti peknou červenou až do krvava prechádzajúcou farbou, žíhaní, inokedy bodkami. Dužina je belavo žltá, belavo zelená alebo biela, jemnozrnná, mäkká, kyprá, jemne šťavnatá. Chuť sladkokyslá, trochu korenistá, s malinovou príchuťou.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až december

Fotodokumentácia:

18 Golden Delicious

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto známa a mimoriadne obľúbená zimná odroda vznikla v Severnej Amerike ako náhodný semenáč. Stromy dosahujú stredné rozmery, koruny sú rozložené, relatívne vzdušné, dostatočne sa vetviace, čo uľahčuje rez. Pre svoj rast vyžaduje kvalitnejšie pôdy, vlhké a teplé polohy. Odolnosť dreva voči mrazu je stredná, odolnosť voči chrastavosti menšia.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, tupo kužeľovité, pravidelné, vyrovnané. Šupka je tenká, pevná, nevýrazne lesklá, voskovo citrónovo žltá, až zlatožltá, na slnku s jemným ružovkastým líčkom. Dužina je pevná, šťavnatá, jemnej, výbornej sladkej, mierne kyselkavej chuti. Na vzduchu hnedne len málo.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až február

Fotodokumentácia:

19 Gravštínske

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará jesenná odroda z Nemecka. V mladosti rastie bujne, neskôr tvorí široko guľovité koruny dorastajúce veľkých rozmerov. Sú redšie a majú previsnuté vetvy. Odroda je náročná na kvalitnú vlhkejšiu lokalitu. V suchej pôde sa jej nedarí. Náročná na výživnú pôdu, najviac sa jej darí v podhorských slnečných polohách. Zlý opelovač, veľmi mrazuvzdorná, náchylná na chrastavitosť. Plodnosť je neskoršia, stredná.

Opis plodu:

Plod má nepravidelný, guľovitý, kužeľovitý alebo sploštený rebrovaný, hranatý tvar, stredne veľký až veľký. Farba šupky zelenožltá až žltá, zlatožltá, keď je úplne zrelá, slnečná karmínovo červená žíhaná. Povrch šupky je mäkký, mierne matný, lesklý, hladký, mastný po utretí. Dužina je belavá žltá, hnednúca vo vzduchu, krehká, veľmi jemná, mäkká, kyprá, veľmi šťavnatá. Chuť má lahodne sladkú, ušľachtilo korenistú, osviežujúcu, aromatickú.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

september až november

Fotodokumentácia:

20 Idared

Základná pestovateľská charakteristika:

Idared je zimná a často pestovaná odroda vyšľachtená v USA a zaregistrovaná v roku 1970 ako kríženec odrôd Jonathan a Wagenerovo. Pričom práve prekonanie odrody Jonathan bolo cieľom šľachtenia. Strom rastie stredne bujne, vytvára guľovité koruny. Vyžaduje polopriepustné pôdy s dostatkom živín a vlahy. Pestuje sa vo všetkých jabľonových polohách. Plodnosť je skorá, vysoká a pri prebierke plodov pravidelná. Je dobrým opeľovačom pre iné odrody jabloní.

Opis plodu:

Plody sú veľké, plocho guľovité. Hladká, lesklá, žltozelená šupka je pokrytá jasne červeným líčkom, prechádzajúca až do mramorovania. Dužina je biela až žltkastá, krehká, stredne šťavnatá, sladko kyslá, menej dobrá ako pri odrode Jonathan.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

21 James Grieve

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto jesenná odroda pochádza zo Škótska, vznikla ako semenáč odrody Pottovo okolo roku 1895. Dosahuje skôr menšieho až stredného rastu, koruny sú vo vyššom veku rozložené. Ide o pomerne náročnú odrodu, vyžadujúcu lepšie jablňové lokality. Vyhnúť sa treba suchým a drsným polohám. Je možné ju pestovať vo všetkých tvaroch aj na slaborastúcich podpníkoch. Odroda trpí v ťažších a mokrych pôdach rakovinou, voči chorobám a mrazu je pomerne odolná.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, mierne kužeľovité, nepatrne hranaté. Šupka je jemná, hladká, lesklá, neskôr jemne masťná. Svetložltá, z polovice pruhovaná, s viditeľnými lenticelami. Dužina je pevná, neskôr krehká, šťavnatá, žltobiela, výbornej korenistej, sladkej, jemne kyselkavej chuti.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

september až október

Fotodokumentácia:

22 Jeptiška

Základná pestovateľská charakteristika:

Neskorá zimná odroda sa označuje aj menom Železné. Názov by mohol odkazovať na odolnosť voči drsným a vyšším polohám, rovnako ako aj na tvrdosť plodov, ktoré sú vhodné na dlhé zimné uskladnenie. Pochádza z Nemecka, zo 16. storočia. Rastie bujne, tvorí veľké, široké, guľovité koruny. Je dlhoveká. V suchých polohách neprosperuje a vyhovujú jej ani slaborastúce podpníky. Celková odolnosť je dobrá.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, kužeľovito zbiehavé, menej pravidelné, jedna polovica plodu býva menšia. Šupka je pomerne silná, hladká, polomastná, lesklá, zelenavo žltá, takmer celá krytá zastretou červeňou s fialkovastým srieňom a s výraznými svetlými lenticelami. Dužina je pevná, šťavnatá, zeleno biela, sladkokyslá, mierne korenistá, bez vône.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až jún

Fotodokumentácia:

23 Jonathan

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará zimná odroda pochádza z USA z roku 1800. Plod strednej veľkosti má pravidelné a skoré plodenie, dobrý opeľovač, má dlhú spotrebiteľskú zrelosť a trvanlivosť. Je relatívne odolná voči mrazu. Vyžaduje si chránené polohy, nie vyššie, najlepšie teplejšie, vyžaduje dobrú, hlbokú, výživnú a vlhkú pôdu. Je náchylná na choroby najmä múčnatku a škvrnitosť.

Opis plodu:

Tvar plodu je pravidelný, rovnomerný, guľovitý až tupo kužeľovitý, mierne rebrovaný. Veľkosť ovocia je stredná až malá. Farba šupky je žltozelená, neskôr žltá, prekrytá rozmytou alebo mramorovanou purpurovou červenou, nevýrazné žíhanie. Povrch šupky je suchý, voskovo lesklý, hladký. Dužina je biela až svetložltkastá, s ružovým odtieňom pod šupkou, pri rezaní len veľmi jemne hnedá. Je veľmi šťavnatá, prezretá, suchšia. Má aromatickú chuť, výrazne jemne korenistú, aromatickú.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

24 Kalvil červený jesenný

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto obľúbená jesenná odroda pochádza z Francúzska. Dodnes ju pre krásu plodov pomerne často nachádzame aj v našich starších výsadbách. Je mrazuvzdorná, s vysokou náchylnosťou ku chrastavosti. Vyžaduje úrodnú, hlbokú pôdu bez vlhkosti. Stredne náchylná na múčnatku.

Opis plodu:

Tvar plodu je mierne kužeľovitý alebo guľovitý, rebrovaný, stredne veľký až veľký. Farba šupky je veľmi tmavá, hnedo-červená, na slnečnej strane takmer čierna, farba v tieni slabne, miestami ružovočervená. Povrch je ako sklo lesklý, hladký, veľmi mastný. Farba dužiny je biela až žltkastobiela, krásne ružová mramorovaná pod kožou až po jadro. Dužina mäkká, jemná, kyprá, šťavnatá, chuťou nevýrazná, pripomínajúca maliny.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až december

Fotodokumentácia:

25 Kanadská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Pre svoje výrazné lenticely často označovaná aj ako Kmínová reneta sa dodnes pomerne často nachádza aj v našich starších výsadbách. Jej pôvod nie je úplne jasný, pochádza buď z Francúzska, alebo Severnej Ameriky. Stromy rastú bujne, široko a plocho guľovito. Na pestovateľské podmienky je pomerne náročná. Obľubuje pôdy hlboké primerane vlhké, polohy teplé a chránené. Pomerne dobre odoláva chorobám, no v dreve je pomerne málo odolná voči mrazu.

Opis plodu:

Plody s veľké, plocho guľovité, niekedy aj vyššie, s 5 tupo zahranenými rebrami, polovice plodu sú nerovnako vyvinuté. Šupka je silnejšie – kožovitá, drsná, zelenavo žltá, s tlmeným červenkastým líčkom a charakteristickými hrdzavými lenticelami podobajúcimi sa na drobné zárezy, či hviezdy. Dužina je pevná, krehké šťavnatá žltobiela, výbornej sladkokyslej, korenistej renetovitej chuti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až máj

Fotodokumentácia:

26 Kardinál pásikavý

Základná pestovateľská charakteristika:

Veľmi stará jesenná odroda neznámeho pôvodu. Strom je dlhoveký, tvorí veľmi veľké koruny, presahujúce priemer 15 m s klesajúcimi a previsnutými konármi. Odroda je pomerne odolná voči mrazu aj chorobám, nenáročná na polohu a pôdu, vhodná i do veterných oblastí. V ťažkých ílovitých pôdach trpí rakovinou, v suchu múčnatkou. Je zlý opelovač. Ľudový názov je Štrúdl'ovka. Odroda je hodnotná, na Slovensku sa vyskytuje pomerne často.

Opis plodu:

Typické plody sú veľké, troj- až päťhranné, rebrovité. Na strome často tvarovo a veľkostne nevyrovnané. Farba šupky je žltá až citrónovožltá, často ohnivo pruhovaná na slnku alebo sfarbená rozmytou ohnivočervenou farbou, plody sa líšia farbou. Povrch šupky je lesklý, hladký, neskôr masťný. Farba dužiny je žltá-zeleno-biela. Dužina je šťavnatá, mäkká, kyprá, trochu hrubozrná vo väčších plodoch a jemná v menších plodoch. Má vôňu vína. Chuť je trochu pikantná, osviežujúca, sladko kyslá.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až december

Fotodokumentácia:

27 Kožená reneta jesenná

Základná pestovateľská charakteristika:

Veľmi stará neskorá jesenná odroda neznámeho pôvodu pravdepodobne z Francúzska. Rastie zdravo a tvorí mohutné, vysoké a ploché koruny. V kvete nie je chúlolistivá na mráz, V príliš mokrých pôdach trpí rakovinou a namrzaním, v suchých opadom plodov. Je vhodná na priamy konzum aj spracovanie a dodnes ju nachádzame v starých výsadbách.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké guľaté, väčšinou nenápadne päťhranné. Šupka je suchá, kožovitá, hnedohrdzavá, bez líčka. Dužina zelenkasto biela, šťavnatá, sladkokyslej, korenistej, veľmi dobrej chuti.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až január

Fotodokumentácia:

28 Krasokvet žltý

Základná pestovateľská charakteristika:

Zimná odroda pochádza z USA koncom 18. storočia. Stromy rastú stredne silno a vyznačujú sa jemnejším previsnutými konármi. Dosahujú vysokého veku. Vyžaduje úrodnú pôdu s vyšším obsahom vápnika, nehodí sa do suchých pôd. Skorá rodivosť, odolná voči mrazu, aj vetru. Málo odolná voči chrastavosti a voškám.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký, typicky kalvilovitého tvaru, s hrboľatým okolím kališnej jamky. Šupka je hladká, lesklá, svetlo žltá s hnedými lenticelami. Dužina jemná, krehká, šťavnatá, veľmi dobrá, s banánovou príchuťou, slabo voňavá.

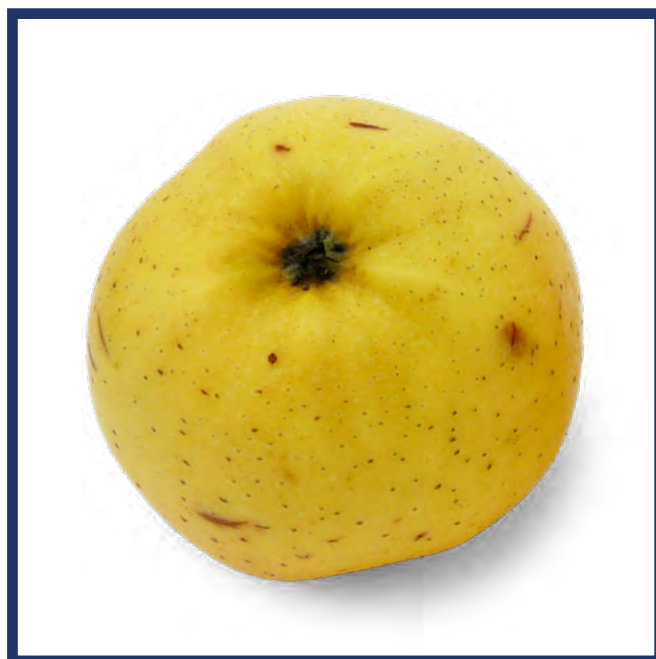
Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

29 Landsberská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Zimná odroda pôvodom z Nemecka v polovici 19. storočia. je veľmi vhodná pre všetky, aj drsnejšie lokality a pôdy. Odolná voči vetru, stredne odolná voči mrazu. Je dobrý opelovač. Je náchylná na chrastavitosť a múčnatku. Každý druhý rok bohato zarodí.

Opis plodu:

Tvar plodu je guľovitý, mierne rebrovaný, stredne veľký až veľký. Farba šupky zelenožltá a bledožltá. Pri úplnej zrelosti na slnečnej strane mierne červenkasté, majú hnedé lenticely. Povrch šupky je hladký, lesklý, mierne mastný. Farba dužiny je žltobiela, mierne hnednúca na vzduchu, je veľmi šťavnatá, kyprá, jemnozrná, mäkká. Má jemnú vôňu a chuť je kyslosladká až sladko navinutá, bez zvláštnej korenistosti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až január

Fotodokumentácia:

30 Malinové holovouské

Základná pestovateľská charakteristika:

Česká zimná odroda pôvodom bola známa už na začiatku 19. storočia. Strom tvorí veľké, guľovité, rozložené až previsnuté koruny a dosahuje vysokého veku. Odrodu považujeme za stredne náročnú. Darí sa jej ťažších priepustných pôdach, taktiež vyšších chránených polohách. Je odolná voči mrazu aj vlnačke krvavej, no vo vlhkých podmienkach je napádaná chrastavitosťou.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, plocho guľovité, len málo zahranené, Obe polovice sú nerovnomerne vyvinuté. Často býva po dĺžke ostrý šev a pri stopke charakteristický zával. Šupka je veľmi hrubá, tuhá, hladká, lesklá masťná, citrónovo žltá, väčšinou krytá živou červeňou, cez ktorú preráža tmavšie žíhanie. Dužina je mäkká, kyprá, šťavnatá, žltobiela, často ružovkastá, kyslosladká, s malinovou príchuťou, výborná.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až február

Fotodokumentácia:

31 Malinové hornokrajské

Základná pestovateľská charakteristika:

Pravdepodobne sa jedná o holandskú odrodu, ktorá sa pestovala už v polovici 18. storočia. Stromy rastú zdravo, koruny sú rozložené, s jemnejšími, previsnutými konármi. Je pomerne nenáročná, odolná voči chorobám, škodcom, aj mrazu. Prosperuje v stredných polohách, no tiež je j vyhovujú polohy vyššie a chránené. Neznáša sucho.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké, vysoko guľovité, oblo rebrovité, špecificky ľahké. Šupka je hladká, lesklá, tmavočervená, nápadne fialovo osrienená. Na povrchu sú menej nápadné hrdzavé lenticely. Dužina je jemná, suchšia, biela, pod šupkou ružovkastá, aromatická. Chutí sladko, mierne kyselkavo, dobre.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až január

Fotodokumentácia:

32 Matkino

Základná pestovateľská charakteristika:

Skorá zimná odroda pôvodom z USA, okolo roku 1848. Stromy sú stredného rastu, vo vyššom veku sú koruny prevísajúce. Odroda vyžaduje dobrú úrodnú pôdu, nie suchú. Prosperuje aj v stredných a vyšších chránených polohách. Jej pestovanie je lepšie na voľných tvaroch bez prísneho rezu. Je pomerne dobrý opelovač. Málo odolná v dreve voči mrazu, odolná voči chrastavitosti.

Opis plodu:

Tvar plodu je pravidelný, vysoký, tupo kužeľovitý, zvyčajne sa zužuje viac k temenu ako ku stopke, mierne rebrovaný. Je stredne veľký až pomerne veľký. Charakteristický je drobný uzavretý kalich. Farba šupky je žltozelená, neskôr až zlatožltá, väčšia časť je bodkovaná alebo mramorovaná, tmavá, trochu hnedastá, jasne červenkastá, mierne pruhovaná a prerušovaná, malé hrdzavé lenticely. Povrch je jemne matný, hladký, polomastný až suchý, zriedka klzký a lesklý. Farba dužiny je tmavšie žltá, vo vzduchu mierne hnedá. Konzistenciu má veľmi jemnú, hustú, ale mäkkú až stredne tuhú, krehkú. Je príjemne aromatická, sladká s veľmi jemnou, kyslastou chuťou, vonia veľmi dobre.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až december

Fotodokumentácia:

33 Ontario

Základná pestovateľská charakteristika:

Neskorá a mimoriadne obľúbená zimná odroda pochádza z Kanady, kde ju v roku 1820 vyšľachtil Ch. Arnold krížením odrody Wagenerovo s odrodou Northern Spy. Strom tvorí stredne veľké, širšie a redšie koruny. Odroda je plodná, pestovateľsky nenáročná, je odolná voči chrastavitosti, no trpí rakovinou a má menšiu mrazuodolnosť.

Opis plodu:

Plod je tvarovo vyrovnaný, sploštený, tupo rebrovaný, väčšinou nesúmerný, veľký až veľmi veľký. Farba šupky je zelenkastá, neskôr žltnúca, na slnečnej strane karmínové líca, šedé lenticely. Povrch šupky je hladký, klzký, lesklý, po dozretí mierne mastný. Dužina žltkastá, mierne hnednúca vo vzduchu, veľmi šťavnatá, jemná, najprv tuhá, neskôr mäkká. Chuť má sladko kyslú, bez korenitosti. Neskôr dobrú.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

január až máj

Fotodokumentácia:

34 Panenské české

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará česká odroda sa pestovala už pred rokom 1870. Tvorí pomerne veľké stromy s vysoko guľovitými, vo vyššom vek previsnutými korunami. Na pestovanie vyžaduje vhodné polohy, humózne a hlbšie pôdy. Vo vlhku trpí rakovinou, v suchých lokalitách sú plody malé a pri silnom vetre padajú. Je odolná voči chrastavitosti aj iným chorobám.

Opis plodu:

Plody sú malé až stredné, tupo kužeľovité, pravidelné, tvarovo vyrovnané, súmerné. Šupka je hladká, lesklá, a pevná. Základná farba je takmer úplne prekrytá karmínovo červenou s pruhovaným líčkom. Na povrchu sa občas vyskytujú hrdzavé bradavice. Dužina je biela, niekedy mierne ružovkastá, jemná, mierne šťavnatá, dobrej, sladkokyslej, mierne korenistej chuti.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

35 Parkerovo

Základná pestovateľská charakteristika:

Pravdepodobne anglická odroda sa pestovala už začiatkom 19. storočia. Tvorí menšie stromy a vyžaduje vhodné pôdy a polohy. Je vhodná na opeľovanie iných odrôd, stredne mrazuvzdorná, odolná voči chrastavosti aj iným chorobám.

Opis plodu:

Plody sú malé až stredné, guľovité až plocho guľovité, pomerne pravidelné. Má nevýrazné hrdzavé lenticely, niekedy aj bradavice. Šupka je jemne bronzovo hrdzavá, svetloškoricovej farby, drsná, matná a pevná. Dužina je jemná, šťavnatá, zelenkastej farby, na vzduchu hnedne. Má sladkokyslú, renetovitú, veľmi dobrú chuť.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až apríl

Fotodokumentácia:

36 Parména zlatá zimná

Základná pestovateľská charakteristika:

Skorá zimná odroda pochádza z kontinentálnej časti severnej Európy, pravdepodobne z Francúzska. Je známe už od roku 1510. Tvorí menšie stromy s charakteristicky krátkym plodným obrastom. Vyžaduje skôr lepšie polohy, je stredne mrazuvzdorná a náchylná na choroby. Má vysokú úrodnosť. Pomerne rýchlo starne.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, tupo kužeľovité, pravidelné, súmerné, zväčša hladké. Šupka je suchá a hladká, zlatožltej farby. Býva prekrytá oranžovým líčkom a pruhovaním. Dužina je krehká a šťavnatá, na vzduchu hnedne a slabo vonia. Chuť je korenistá, sladkokyslá, veľmi dobrá.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až január

Fotodokumentácia:

37 Peasgoodovo

Základná pestovateľská charakteristika:

Semenáč neznámeho pôvodu bol v Anglicku známy už v roku 1872. Stromy rastú bujne a tvoria vysoké, neskôr široké, rozložené koruny. Darí sa im aj vo vyšších, pred vetrom chránených polohách. Nevhodné sú suché a na živiny chudobné pôdy. Odroda je odolná voči chrastavosti aj mrazu, no ľahko hnije a puká, v mokrych podmienkach trpí rakovinou.

Opis plodu:

Plody sú veľmi veľké, podobné odrode Blenheimská reneta, plocho guľovité, bez nápadného zhratenia, hladké, a pričnom priereze obvykle pravidelne kruhové. Šupka je jemná, hladká, lesklá, so živo červeným krátkym pruhovaním, mramorovaním aj bodkovaním. Roztrúsene sa môžu vyskytovať belavé bodky, jemná hrdza aj malé bradavice. Dužina je jemná, krehká až mäkká, žltobiela, veľmi šťavnatá, príjemne sladkokyslá, korenistá.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až december

Fotodokumentácia:

38 Priesvitné letné

Základná pestovateľská charakteristika:

Dodnes obľúbená letná odroda pochádza z Pobaltia, kde sa pestovala zrejme už v 18 storočí. Stromy sú úrodné, mrazuvzdorné, ale náchylné na choroby, najmä na rakovinu.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, guľovité, až tupo kužeľovité, nesúmerné, rebrovité, často s ostrým švom prechádzajúcim celým jablkom. Farba šupky svetlozelená, neskôr zeleno-biela, prezretá vosková žltá. Vyskytujú sa početné olivovo zelené lenticely. Chuť má kyslú, neskôr sladkokyslú, osviežujúcu, rýchlo sa stáva sypkou.

Obdobie zberu:

júl

Obdobie konzumnej zrelosti:

júl až august

Fotodokumentácia:

39 Red Delicious

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto odroda bola objavená ako semenáč na farme v americkom štáte Iowa. V roku 1872 priniesol prvé ovocie. Tvorí menšie až stredne veľké stromy. Vyžaduje teplé polohy a úrodné pôdy. Proti chrastavitosti je relatívne odolná, múčnatkou takmer netrpí. Je mrazuvzdorná, kvety sú však náchylné na neskoré jarné mazy. Na Slovensku je stále veľmi rozšírená.

Opis plodu:

Plod je veľký, kužeľovitý, s výraznými širokými rebrami, spravidla so skoseným temenom. Obe polovice sú nerovnaké. Hladká šupka je mierne masťná, vosková, pevná, slamovo žltá. Krycia farba je výrazne červená. Na povrchu sú nápadné biele lenticely. Dužina je jemná, kyprá, zelenožltá, neskôr žltá, šťavnatá, s výrazne sladkou chuťou a špecifickou vôňou.

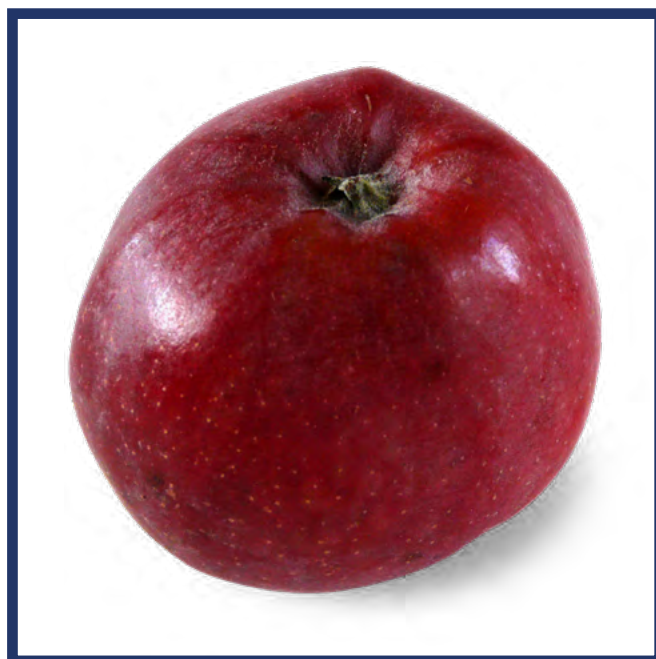
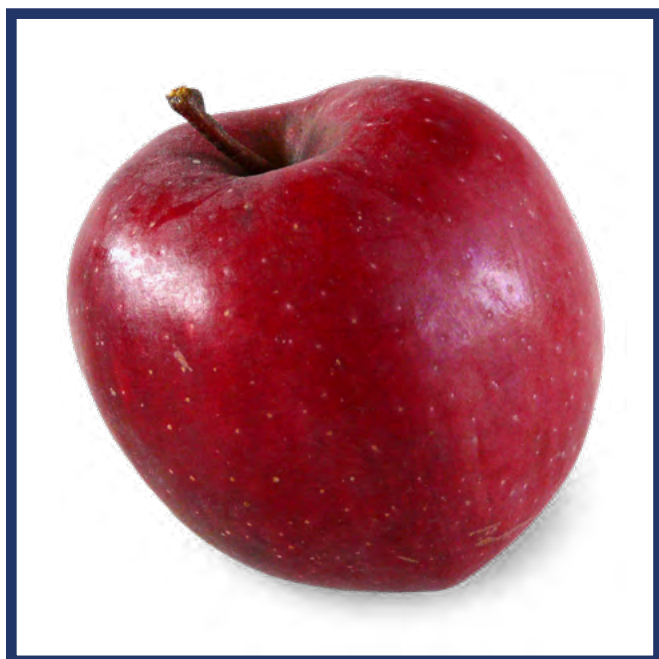
Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

40 Ribstonské

Základná pestovateľská charakteristika:

Odroda anglického pôvodu, vznikla v roku 1686. Bola nájdená v zámočkej záhrade pri Ribstone v Yorkshire. Tvorí väčšie stromy vhodné do stredných pestovateľských polôh. Patrí medzi chuťovo veľmi dobré renety. Je mrazuvzdorná v dreve aj kvete, vo vlhku trpí rakovinou. Vo vetre padá a je napádaná vlnačkou krvavou.

Opis plodu:

Plody sú stredné až veľké, široko kužeľovité, menej pravidelné, plocho rebrovité. Plody bývajú nesúmerné, nepravidelné, k jednej strane akoby skosené. Šupka je drsná, žltozelená s hnedočerveným líčkom. Na povrchu sa vyskytujú hrdzavé škvrny. Dužina je pevná, žltkastá, sladkokyslej, veľmi dobrej chuti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

41 Smiřické vzácne

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z bývalej zámockej záhrady v Smiřiciach pri Hradci Králové, z roku 1870, alebo tiež z Anglicka, kde je známa pod názvom Gallway. Táto zimná odroda rastie bujne, a tvorí veľké rozložené koruny. Je stredne náročná, uprednostňuje vlhšie a živné pôdy. Je mrazuvzdorná, odolná voči chorobám, vetrom nepadá. Je však náchylná k vnútornej hnilobe a červivosti. Je dobrým opelovačom.

Opis plodu:

Plody sú stredné až veľké, sploštené, iba zriedka plocho hranaté. Obe polovice sú nerovnaké. Šupka je hrubšia, mierne drsná, lesklá, citrónovo svetložltá, s nápadnými hrdzavými lenticelami a tmavými bodkami rôzneho tvaru, niekedy aj hrdzavými bradavicami a škoricovým líčkom. Dužina je čisto biela, veľmi šťavnatá, jemne zrnitá, sladkokyslej, dobrej chuti. Na vzduchu hnedne len mierne.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až marec

Fotodokumentácia:

42 Solivarské ušľachtilé

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zimná odroda pochádza pravdepodobne z obce Solnohrad, pri Prešove. Tvorí väčšie stromy, s hustými guľatými korunami, ktoré prosperujú aj v stredných, prípadne mierne vyšších polohách. Vyznačuje sa väčšou prispôsobivosťou aj variabilitou plodov, vravíme pri tom o typoch odrody Solivarské. Odolnosť voči chrastavitosti je stredná.

Opis plodu:

Plody sú stredné až väčšie, variabilného tvaru, mierne kužeľovité, ku kalichu sa zbiehajú. Najširšie uprostred. Šupku majú lesklú, veľmi hrubú a hladkú. Zelenožltá až žltá farba plodu je prekrytá červenkastým líčkom a pruhovaním. Dužina je takmer biela, niekedy pod šupkou ružovkastá, inokedy zelenkastá, veľmi šťavnatá, sladká, s miernou kyslosťou, jemne korenistá, je takmer bez arómy.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

43 Spartan

Základná pestovateľská charakteristika:

Ide o stále obľúbenú, nenáročnú odrodu, ktorá bola vyšľachtená v Kanade ako kríženec odrôd McIntosh a Newton. Rozširovaná bola od roku 1930. Prirodzený tvar koruny je guľato sploštený. Kostrové aj polokostrové konáre sú hrubé, čiastočne vzpriamené, v ostrom uhle. Neskôr tvorí dáždnikovité previsnuté koruny. Spartan je veľmi plodná odroda s príjemnou sladkou chuťou. Je však náročná na stanovište a stredne náchylná na choroby. Bola úspešnou tržnou odrodou.

Opis plodu:

Plody sú plocho guľovité, stredne veľké. Napriek oblým rebrám sú viac-menej súmerné. Šupka je masťná, lesklá, hladká. Rozmytá, fialovočervená krycia farba plodu je na povrchu osrienená. Dužina je biela, mierne zelenkastá, šťavnatá a jemná. Chuť je výborná, sladká, osviežujúca, výrazne aromatická.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

44 Strýmka

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto neskorá zimná odroda vznikla pravdepodobne v Porýní, v Nemecku. Rozšírená bola už koncom 18. storočia. Tvorí veľké stromy, so zdravo pôsobiacimi široko ihlanovitými korunami. Odroda je nenáročná, mrazuvzdorná, odolná voči chrastavitosti a múčnatke, v mokrých ťažkých pôdach trpí rakovinou. V suchých pôdach sú plody malé. Využíva sa na muštovanie, výrobu lekváru, vína a destilátov.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, tvarovo vyrovnané, charakteristicky valcovité. Tvarom pripomínajú súdok alebo valec, na póloch sú zaoblené. Plod je najširší uprostred. Šupka je pevná, hladká, suchá, matne lesklá, trávovo zelená, sčasti krytá červeným žíhaním a mramorovaním. Viditeľné sú svetlejšie lenticely. Dužina je zelenkavobiela, šŕavnatá, kyslastej chuti, bez arómy aj korenitosti, na vzduchu nehnedne.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

február až jún

Fotodokumentácia:

45 Sudetská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Moravská odroda, ktorá bola vyšľachtená Janom Markom koncom 19. storočia. Vznikla krížením semenáča ‚Ananásová reneta‘ a ‚Kanadská reneta‘ s odrodou ‚Gdanský hranáč‘. Rastie mierne a tvorí husté uzavreté koruny s vetvami hojne obrastajúcimi plodonosným drevom. Je nenáročná, mrazuvzdorná, odolná voči chorobám a škodcom, vhodná aj do vyšších polôh. Svoju kvalitu však prejaví v dobrých jabloňových polohách.

Opis plodu:

Plody sú stredné až veľké, guľovité, tupo kužeľovité, čiastočne nesúmerné a rebrovité. Šupka je mierne drsná, suchá, neskôr masťná a lepkavá. Farba šupky je žltá s veľkým červeným líčkom. V tieni menej vyfarbená. Na povrch vystupujú nápadné biele lenticely. Dužina je žltozelená až žltobiela, zrnitá, šťavnatá, sladkokyslej, renetovitej chuti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

február až jún

Fotodokumentácia:

46 Vejlímek červený

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto kvalitná zimná odroda pochádza pravdepodobne z Čiech. Rastie bujne a tvorí veľké plocho guľovité široké koruny. Stromy dosahujú vysoký vek. Na pestovateľské podmienky nie je náročná, prednosť dáva ťažším, vlhším a živným pôdam a otvoreným polohám. Môže sa vysádzať aj v chladnejších polohách. Plodí neskoro ale pravidelne a hojne. Odolnosť kvetov aj dreva voči mrazu je dobrá, vo vlhku trpí chrastavitosťou.

Opis plodu:

Plody sú pomerne veľké, plocho guľovité, polovice nerovnako veľké. Šupka je tuhá, hladká, pomerne masťná, bledozelená, prekrytá súvislou, tlmenou karmínovou červeňou, vzácné hrdzáva. Dužina je pevná, tuhá, šťavnatá, zelenavo biela, v dobre zrelosti príjemne sladkokyslá, bez vône aj korenitosti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

január až jún

Fotodokumentácia:

47 Viliamovo

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto veľkoplodá zimná odroda bola objavená ako náhodný semenáč v roku 1864 v nemeckom Witzheldene. Koruny rastú spočiatku bujne a do veľkých rozmerov, sú vysoko guľovité. Stromy dosahujú vysoký vek. Je vhodná do všetkých, najmä vyšších pestovateľských polôh, menej náročná na pôdu, polohu a ošetrovanie. Je odolná voči mrazu v dreve aj v kvete. Môže trpieť rakovinou. Ovocie priemernej kvality má všestranné využitie.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké, guľovito kužeľovité, až široko kužeľovité, oblo rebrovité, nepravidelné, zhranatené. Pri kalichu skosené. Šupka je hrubšia, hladká, polomastná, základná farba žltozelená, neskôr zlatožltá. Krycia farba je svetločervená, líčko výrazne červeno pruhované. Lenticely sú riedke veľké, nepravidelné, charakteristicky hrdzavo belavé. Dužina je žltá až bielo žltá, hrubozrnnejšia a tuhšia, nehnedne. Chuť je sladko kyslastá, iba mierne aromatická, v ideálnej zrelosti dobrá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až apríl

Fotodokumentácia:

48 Wealthy

Základná pestovateľská charakteristika:

Túto americkú odrodu vypestoval P. Gideon okolo roku 1860. Strom rastie stredne bujne, koruny sú vo vyššom veku previsnuté. Rastie aj v menej vhodných podmienkach, no pre vysokú a kvalitnú plodnosť sa odporúčajú dobré, živné, dostatočne vlhké pôdy a slnečné polohy. Odolnosť voči mrazu v dreve ak v kvete je dobrá. Vo vetre padá.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, plocho guľovité, pravidelné. Obe polovice bývajú nerovnaké. Šupka je hladká, tenká, lesklá, slamovo žltá, na väčšine plodu krásne červeno pruhovaná s málo zreteľnými svetlo hrdzavými lenticelami. Dužina je veľmi jemná, mäkká, krehká, nažltlo biela, niekedy ružovkastá, sladko kyslá s malinovou arómou.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

september až december

Fotodokumentácia:

49 Zuccalmagliova reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z Nemecka, kde bola v roku 1878 vyšľachtená ako kríženec odrôd Ananásová reneta a Purpurové agátové. Táto pestovateľsky náročná odroda tvorí menšie stromy, vysoké guľovité koruny, ktoré vyžadujú častú starostlivosť a rez, kvalitné hnojené pôdy. Často trpí chrastavitosťou a nie je odolná voči mrazom. Je dobrý opelovač.

Opis plodu:

Menšie až stredne veľké plody sú tvarovo premenlivé guľovito-vajcovité, niekedy mierne hrnate. Šupka je hladká, pololesklá, pevná, mierne masťná. Základná farba je žltavo zelená, neskôr citrónovo žltá, na slnečnej strane s nevýrazným oranžovým líčkom. Lenticely sú šedé, svetlo obrúbené, na líčku oranžovo obrúbené, nápadné a početné. Žltkastá dužina je krehká a jemná, na vzduchu nehnedne a mierne vonia. Chutí sladko-kyslo, mierne korenisto, dobre.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

50 Zvonkové

Základná pestovateľská charakteristika:

Náhodný semenáč so vznikom vo Švajčiarsku, ktorého pôvod siaha pred rok 1870. Stromy vďaka skorej plodnosti dosahujú len menšie až stredné rozmery. Ide o menej mrazuvzdornú odrodu, odolnú voči chorobám, vhodné sú pre ňu stredne ťažké a živné pôdy. Používa sa ako stolová odroda, ale hodí sa aj na sušenie.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až väčšie, tupo kužeľovité až vajcovité. Sú typického zvonkového, predĺženého tvaru. Šupka je matne lesklá, suchá a hladká, zelená, v zrelosti až citrónovožltá, oslnené časti so slabým červeným líčkom. Dužina je biela až zelenkastá, šťavnatá, kyslastej a dobrej chuti. Po prekrojení hnedne len málo.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

január až máj

Fotodokumentácia:

